

**2009 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2007 MALİ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
-----O-----

14.11.2008

İÇİNDEKİLER

- **ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI**
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
 - Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı
- Orman Genel Müdürlüğü
 - Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü

S Ö Z A L A N L A R

.....

Söz sırası Sayın Hamzaçebî'de, buyurun.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, bürokrasinin değerli mensupları; Sayın Aslanoğlu konuyu açtı madem, söyleyeyim. KİT Komisyonunu anlattım Sayın Aslanoğlu'na. Bir kez KİT Komisyonu toplantısına katılmıştım iki üç yıl kadar önce, iki saat kadar kaldım, ikram üstüne ikram vardı orada.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Onu da ben yapıyordum geçen dönem.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Öyle mi, ben onu Komisyon Başkanlığı yapıyor zannediyordum. Doğru, Sayın Aslanoğlu oradaydı. Peki, o zaman bugün eşitlenmiş oldu sanıyorum iki komisyon.

Değerli arkadaşlar, ben, Sayın Bakanın güzel sunuşuna ve konulara heyecan dolu yaklaşımına teşekkür ediyorum, kendisini kutluyorum.

Yine, kendisine zaman zaman intikal ettirdiğimiz konulara, sorunlara getirmiş olduğu pratik ve seri çözümcü yaklaşımları nedeniyle de ayrıca teşekkür ediyorum.

Benim üzerinde duracağım konular, Sayın Bakanın, Çevre ve Orman Bakanlığının bildiği konular, kendi konuları, üzerinde uğraştığı, çalıştığı konular. Belki bir kez daha tekrar olacak bazıları ama bir kez daha Sayın Bakan'a bu konuları sunmakta, bakanlığa hatırlatmak yarar görüyorum.

Değerli arkadaşlar, çevre sorunu dediğimizde, bugün için insanlığın karşısındaki en önemli çevre sorunu küresel ısınmadır. Diğer bütün çevre sorunları bunun yanında son derece küçük ve önemsiz kalır. Hepsini tabiat zaman içinde telafi edebilir ama küresel ısınmanın dünyayı ve insanlığı karşı karşıya bıraktığı tehdit gerçekten ciddi olarak üzerinde durulmaya, düşünülmeye değer. Enerji tüketimindeki olağanüstü artış ve talebin karşılanabilmesi için giderek artan ölçüde fosil yakıtların kullanımı, bugün küresel ısınmanın en önemli nedenidir. Bu nedenle de küresel ısınma, uluslararası iş birliği gerektiren bir konudur, hiçbir ülkenin tek başına çözümlenebileceği bir konu değildir.

Büyüme konusunda ülkeler arasındaki yarış, az gelişmiş ülkelerin, gelişmekte olan ülkelerin, bu bağlamda Afrika'nın, Asya'nın, bu kıtalardaki ülkelerin gelişmiş ülkeleri yakalama yönündeki çabası, bu ülkelerin enerji talebini de olağanüstü ölçüde artırmakta ve giderek içinden çıkılması mümkün olmayan bir sorunu insanlığın önüne getirip koymaktadır. Bu, dediğim gibi,

bütün insanlığın, bütün ülkelerin iş birliğini gerektiren, uluslar üstü bir organizasyonu gerektiren bir konu. Belki Dünya Bankası gibi, IMF gibi bu konuda bir uluslararası örgütü de uygulamaya koymakta, ulusların böyle bir örgütü kurmalarında yarar var. Türkiye'nin bir yandan Kyoto Protokolüne imza atma yönündeki zorunluluğu, öte yandan da enerji politikalarında hızlı dönüşüm yapamama ve sanayileşme, büyüme yönündeki ihtiyacı ve gerçeği dikkate alındığında bizim ülkemizin gerçekten bu konuda bir kısa vadede açmazının olduğunu kabul etmeliyim. Bunları söylemem sadece bir satır başı olarak konuya girmek içindi. Bu konuda Sayın Bakan, Bakanlığa sunacağım herhangi bir önerim yok, bunlar zaten Bakanlığın, Sayın Bakanın gündeminde olan konulardır ama gerçekten üzerinde düşünmemiz gereken konular değerli arkadaşlarım.

En büyük çevre sorunu olarak ifade ettiğimiz küresel ısınma dışında, bizim, ülkemizde yaşadığımız bir çok çevre sorunu var. Bunlardan bir ikisini ben Sayın Bakanın dikkatine sunmak istiyorum.

Deniz yaşamının ve deniz kaynaklarının korunması konusunda birkaç cümle söylemek istiyorum. Hem bizim karasularımızın hem deniz kaynaklarımızın hem de denizde olan yaşamın korunması konusunda Çevre Bakanlığımızın çalışmaları var. Birçok sivil toplum örgütünün bu konuda son derece ciddi çalışmaları var. Denizlerin korunması yolunda Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar da var. Örneğin, Akdeniz ve Karadeniz'in korunması konusunda Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar vardır. Bu çerçevede Barselona Konvansiyonu'nu örnek vermek istiyorum. Barselona Konvansiyonu'nun SPA Protokolü, Akdeniz'de hem ülke karasuları hem açık deniz alanlarında koruma alanlarının oluşturulmasını öngörmektedir. Bu çerçevede bizim gerek karasularımızdaki gerek denizlerimizdeki özel çevre koruma alanlarının genişletilmesi gerekmektedir. Yani özel çevre koruma alanlarına ilave edilecek, edilmesi gereken yeni özel çevre koruma alanlarının tespiti gerektiği kanaatindeyim.

İkinci olarak, doğa koruma alanlarına ilişkin olarak şu önerilerde bulunmak istiyorum: Orman Genel Müdürlüğüne bağlı olarak GEF 2 Projesinden bütçe ayrılarak oluşturulan Nuhun Gemisi Veri Tabanının daha etkin ve süratle işletilebilmesi için biyolojik çeşitlilik izleme biriminin Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesine bir birim olarak işletilerek, halihazırda yapılan yatırımı hayata geçirmek üzere ilgili birimin daha takviye edilmesinde, hem personel hem ekipman yönünden daha çok takviye edilmesinde yarar olduğunu düşünüyorum. Bu çerçevede biyolojik çeşitliliğin etkin şekilde izlenme süreçleri de başlatılmalıdır.

Doğu Karadeniz Bölgesi başta olmak üzere katı atık sorunu yaşayan bölgelerde katı atık toplama ve geri dönüşüm yatırımlarının sayısının ve kapasitesinin artırılması gerekmektedir.

Tür kaçakçılığının önlenmesi için sınır kapılarında personelin eğitimi, yeterli ekipmanla donatılması, tür kaçakçılığının en çok olduğu bölgelerde yerel halkın bilinçlendirilmesi konusu da yine çevre konusunda önemli konulardan bir tanesidir.

Doğa koruma konusunda kamuoyunun bilinçlendirilmesi için yazılı ve görsel medyada kampanyalar ve eğitim programlarının düzenlenmesi bir diğer konudur. Bu konu belki tamamen sivil toplum örgütlerinin desteğiyle de yürütülebilir.

Yaban hayatının rehabilitasyonu için merkez inşası ve işletimi bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yaban hayatı için ne demiştiniz?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Yaban hayatının rehabilitasyonu için bir merkez inşası ve işletimi.

Korunan alan yönetiminden sorumlu yerel personelin gelişimi için ihtiyaçlar doğrultusunda eğitim programlarının düzenlenmesi.

Türkiye-Gürcistan, Türkiye-Bulgaristan arasında sınır aşan korunan alanlar oluşturulması ve buraların yönetim planlarının bu ülkelerle birlikte ortaklaşa hazırlanması ve buna Türkiye Cumhuriyeti'nin Çevre ve Orman Bakanlığımızın öncülük yapması. Bu konudaki birikimiyle bu konulara öncelik yapabileceğini, o ülkeleri de böyle bir projenin altında toplayabileceğini düşünüyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) – Efendim bunlar Trabzon'un mu hepsi?

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Ben, Trabzon'la ilgili herhangi bir talepte bulunmadım, ulusal konuları gündeme getiriyorum değerli arkadaşlar. Zaten Trabzon'a bir şey kalmadı, DOKAP yok KOP var, GAP var, DAP var.

Sayın Bakanın sunuşunda gündeme getirdiği GAP ana planı, DAP ana planı ve KOP projesine ilişkin ödenekler bütçe imkânları ölçüsünde güzel ödenekler, iyi ödenekler, bunlarla iyi şeyler yapılacağı kanaatindeyim.

GAP için ne yapılsa azdır. Aynı şekilde DAP ve KOP projeleri için de şüphesiz ne yapılsa azdır. Bunlara daha da çok kaynak verilmesi gerekir. İşsizlik Fonundan ve Özelleştirme Fonundan, bütçe prensiplerine aykırı olsa dahi bu projelerin desteklenmesi amacıyla bir kaynak ayrılmış olması, sonuçta bu bölgelerdeki bölgesel kalkınmayı hızlandıracağı için, böyle bir yararı olacağı için bu yönüyle olumludur.

HARUN ÖZTÜRK (İzmir) – İşsizlik Fonuyla ilgili kısmı tutanaktan alayım ben.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – İşsizlik Fonuyla ilgili ve Özelleştirme Fonuyla ilgili olarak, bu fonlardan yapılan kaynak aktarımını bütçe prensiplerine aykırı buluyorum ve bütçenin gelir tarafını suni bir şekilde iyileştiren önlemler. Önceki yıllarda böyle bu kaynaklardan bütçeye gelir aktarılacak suretiyle bütçenin gelir tarafının iyileştirilmesi gibi bir çabaya gidilmemişti. Yani, bu aykırılığı ifade ediyorum ama konu bütçenin tümü üzerinde ifade etmiştim, gelir bütçesi üzerinde tekrar değerlendireceğim ama Çevre ve Orman Bakanlığı bütçesi bu konunun teknik olarak değerlendirilme yeri olmadığı için o kısma değinmedim. Sonuçta bunlar yatırım olarak bu bölgeye gideceği için, yatırım sonuçları bölgesel kalkınmaya olumlu şekilde etki edecektir, bunu ifade etmeye çalıştım.

Bu çerçevede, Sayın Bakanın raflarda duran şu DOKAP projesini de raflardan indirmeyi öneriyorum. DOKAP projesi sadece şüphesiz Çevre ve Orman Bakanlığımızı ilgilendiren bir proje değildir, birçok bakanlığı ilgilendiren boyutu vardır ama bu üç bölgeye ilişkin bölgesel kalkınma projesi gündeme geldiği için bu konuyu da ben Sayın Bakanın dikkatine sunuyorum.

Birkaç cümle daha söyledikten sonra konuşmamı bitirmek istiyorum.

Küresel ısınma konusuna değinmiştim, bu konuda Çevre ve Orman Bakanlığımızın HES projeleri, yerli enerji kaynaklarımızın, yani çevre kirliliğine yol açmayan, küresel ısınmaya yol açmayan enerji kaynaklarımızın harekete geçirilmesi bakımından son derece önemli. Bu konuda bakanlığın DSİ Genel Müdürlüğü eliyle çok ciddi bir yatırım hamlesine giriştiğini görüyorum. DSİ'nin web sayfasından dün gece bütün projeleri inceledim, baktım, bu projelerle ilgili Sayın Bakanın sormak istediğim şudur: Özellikle Karadeniz Bölgesindeki bu projelerin çevre yönünden herhangi bir olumsuz etkisi var mıdır? Örneğin Araklı'daki Karadere üzerinde üç tane HES yapılması söz konusudur. Araklı Karadere'de yapılacak bu üç tane HES'in, o suyun debisinde yaratacağı bir azalma var mıdır ve o dere boyunda yaşayan birçok köyün, insanın yaşamına herhangi bir olumsuz etkisi olacak mıdır? Bunu bölge insanı merak ediyor, Sayın Bakan bu konuda bir değerlendirme yaparsa mutlu olurum.

Şehirlerdeki trafikte yer alan, özellikle bir kısım kamu araçları, çıkardığı emisyonlarla çok büyük kirliliğe neden oluyor Sayın Bakan. Belediye otobüsleri, kamu kurumlarının araçları, servis araçları, öğrenci servisleri, bunlar daha ciddi bir şekilde denetlenebilir mi? Bu konuda denetime yetkili olan çevre müdürlükleridir sanıyorum veya çevre vakıfları, bilemiyorum, ama kamu kurumlarının araçları olması nedeniyle sanıyorum trafikte biraz hoşgörüyü karşılıyor. Aslında bu hoşgörünün sona ermesinde yarar var diye düşünüyorum.

Evet, ben sözlerimi burada bitiriyorum. Tekrar teşekkür ediyorum ve bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Son bir şey daha söyleyecektim Sayın Başkan, özür dileyerek onu da ilave edeyim.

Orman arazilerinin turizm yatırımlarına tahsisıyla ilgili bir yasa değişikliği yapıldı ve Kültür ve Turizm Bakanlığının buna ilişkin yetkileri yeniden düzenlendi. Ben, orman arazilerinin turizm yatırımlarına tahsis işlemlerinin, önceki yıllarda olduğu gibi Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülmesini daha doğru buluyorum. Kültür ve Turizm Bakanlığı ormanı bir turizm varlığı olarak görme eğilimindedir. İsteddiği kadar Kültür ve Turizm Bakanlığı bu konuda hassas olduğunu söylesin, sonuçta turizm önceliği olan bir bakanlıktır. Dolayısıyla ormanlık alanlara, şüphesiz ormanı gözetme kaygısını da göz önünde bulunduracaktır, bunu gözden uzak tutacaktır demiyorum ama bu kaygı turizm karşısında biraz daha ikinci planda kalır diye düşünüyorum. Oysa Orman Bakanlığınca, turizmi ihmal etmez ama onu ormanın bir doğa varlığı, bir doğal güzellik olduğunu düşünerek turizmi bu konseptin içine oturarak turizm yatırımlarına tahsis yapar. Eski yıllarda, 80'li, 90'lı yıllarda Orman Bakanlığı yapıyordu bu tahsisleri, turizm yatırımları için Orman Bakanlığı yapıyordu. Bence o yasa değişikliği yanlış olmuştur, yetkilerin Kültür ve Turizm Bakanlığına verilmesi doğru olmamıştır. Belki hemen çıkan bir yasanın ertesinde bu yetkilere

Sayın Bakan talepkâr olmakta zorlanabilir ama Çevre ve Orman Bakanlığının bu konuyu gündemine almasını ben rica ediyorum. Sayın Bakanın takdirine sunuyorum bu konuyu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

...